

50/26. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2026. április 14.

A Bíróság C-590/23. sz. ügyben hozott ítélete | Pelham (Az „utánczat” fogalma)

A Bíróság a „zenei részlet átvételével” (*sampling*) kapcsolatban pontosítja az „utánczatra” vonatkozó kivétel hatályát

E kivétel a szerzői jognak és a művészet szabadságának védelme közötti megfelelő egyensúly biztosítására irányul

A német Kraftwerk zenekar egyik zeneszámából átvett zenei részlet (*sample*) felhasználásával kapcsolatos, hosszadalmas peres eljárás keretében a Bíróság pontosítja az „utánczatra” vonatkozó azon kivétel hatályát, amely lehetővé teszi valamely mű szerzői jogi védelem alatt álló elemeinek a jogosultak előzetes engedélye nélkül történő felhasználását.

A Bíróság többek között megállapítja, hogy e kivétel olyan alkotásokra vonatkozik, amelyek egy vagy több meglévő műre utalnak, ugyanakkor érzékelhető eltéréseket is mutatnak azokhoz képest, és amelyek egyes szerzői jogi védelem alatt álló, jellemző elemeiket – többek között „zenei részlet átvétele” (*sampling*) útján – használják fel azzal a céllal, hogy e művekkel olyan művészi vagy kreatív párbeszédet folytassanak, amely ekként felismerhető. E párbeszéd különböző formákat ölthet, amely többek között lehet e művek stílusának nyílt utánczása, az azoknak való tisztelgés vagy azok humoros vagy kritikus feldolgozása.

A német Kraftwerk zenekar 1977-ben közzétett egy hangfelvételt, amelyen szerepel a „Metall auf Metall” című zeneszám.

E zenekar két alapító tagja a német bíróságok előtt pert indított a „Nur mir” című zeneszám két szerzője, valamint azon hangfelvételek producere, a Pelham GmbH ellen, amelyekben e zeneszám 1997-ben (majd 2004-ben ismét) megjelent. A felperesek¹ azt róják fel nekik, hogy megsértették többek között az őket mint a hangfelvételek² előállítóit megillető, szerzői jogokkal szomszédos jogot, azáltal, hogy elektronikus formában lemásoltak egy körülbelül két másodperces ritmusszekvencia-részletet (*sample*) a „Metall auf Metall” című zeneszámból, és ezt a részletet egymást követően többször megismételve beépítették a „Nur mir” című zeneszámba.

E több mint 20 éve húzódó jogvitában³ az a kérdés vár még eldöntésre, hogy a zenei részlet ezen átvétele 2021. június 7-ét követően „utánczat” céljára történő felhasználásként megengedett-e. Ezen a napon lépett hatályba Németországban a szerzői jog és a hangfelvétel-előállítók jogai alóli azon kivétel, amely megengedi egy közzétett mű karikatúra, paródia vagy utánczat céljából történő többszörözését, terjesztését és nyilvánossághoz közvetítését.

Mivel e kivétel az uniós jogból⁴ ered, a szövetségi bíróság azt kérte a Bíróságtól, hogy pontosítsa az „utánczat” fogalmának hatályát.

A Bíróság válaszában kimondja, hogy az „utánczatra” vonatkozó kivétel⁵ olyan alkotásokra vonatkozik, amelyek egy vagy több meglévő műre utalnak, ugyanakkor érzékelhető eltéréseket is mutatnak azokhoz képest, és amelyek az egyes szerzői jogi védelem alatt álló, jellemző elemeiket – többek között „zenei részlet átvétele” (*sampling*) útján – használják fel azzal a céllal, hogy e művekkel olyan művészi vagy kreatív párbeszédet folytassanak, amely ekként felismerhető.⁶ E párbeszéd különböző formákat ölthet, amely többek között lehet e művek stílusának nyílt utánczása, az azoknak való tisztelgés vagy azok humoros vagy kritikus feldolgozása.

Ahhoz, hogy megállapítható legyen az e rendelkezés értelmében vett, utánczat „céljára” történő felhasználás, elegendő, ha

az „utánczat” jelleg felismerhető azok számára, akik ismerik azon létező művet, amelyből az elemeket átvették. Ezért nem szükséges annak megállapítása, hogy a felhasználó szándéka a mű ilyen célra történő felhasználására irányult.

A Bíróság megjegyzi, hogy az „utánczatra” vonatkozó kivétel ezen értelmezése biztosítja a művészet szabadságának és a szerzői jog védelme közötti megfelelő egyensúlyt, valamint a jogbiztonságot.

A szövetségi bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitát a Bíróság válaszainak figyelembevételével eldöntse. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a szövetségi bíróság megjegyezte, hogy az előző eljárásban⁷ tett megállapítások szerint a „Nur mir” című zeneszám a „Metall auf Metall” című zeneszámból átvett ritmusszekvencia művészi feldolgozását valósítja meg egy eltérő zenei műfajban, miközben az – a tempó csökkentése és a ritmikai hangsúlyeltolódás ellenére – az eredetire való utalásként ismerhető fel.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján [az ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106

Kövesse a híreket!

¹ Mivel a két felperes egyike 2020-ban elhunyt, azóta a jogutódja vesz részt peres félként az eljárásban.

² Amelyeken a „Metall auf Metall” zeneszám szerepel.

³ Az ugyanazon per keretében a német szövetségi bíróság által benyújtott korábbi előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adott válaszában a Bíróság már pontosította, hogy a zenei részlet átvétele sértheti a hangfelvétel előállítójának jogait, amennyiben arra az utóbbi engedélye nélkül kerül sor. Ugyanakkor egy hangfelvételtől módosított és meghallgatáskor fel nem ismerhető formában átvett hangrészlet felhasználása nem képezi e jogok megsértését, még ilyen engedély hiányában sem (lásd: 2019. július 29-i Pelham és társai ítélet, [C-476/17](#); lásd még: [98/19.sz.](#) sajtóközlemény).

⁴ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i [2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#). Ezen irányelv lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy a kizárólagos többszörözési és nyilvánosság-hozközvetítési jogok tekintetében kivételeket, illetve korlátozásokat állapítsanak meg a karikatúra, paródia vagy utánczat céljára történő felhasználás tekintetében.

⁵ Az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének k) pontjában említett kivétel. A Bíróság ebben az összefüggésben pontosítja, hogy e kivétel nem szubszidiárius jellegű (*Auffangtatbestand*), abban az értelemben, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló anyagok kreatív felhasználásának minden formáját magában foglalná.

⁶ Következésképpen az „utánczat” fogalma nem terjed ki a védett teljesítmények rejtett utánczására, sőt a plágiumra sem.

⁷ Azaz a hamburgi regionális felsőbíróság előtt.